

Nos Medio Ambiente

carmabi

Groep 3

Onze reptielen

docentenhandleiding

Fonds NME

Natuur- en milieueducatie mogelijk maken

Nos Medio Ambiente (onze omgeving)

Nos Medio Ambiente is een leerlijn natuuronderwijs gericht op de flora en fauna van het eiland Curaçao. De leerlijn richt zich op groep 1 tot en met 8 van het funderend onderwijs.

Met de expertise van de docenten Speciaal Onderwijs is de methode ook goed te gebruiken binnen het Speciaal Onderwijs. Afhankelijk van de samenstelling van de groep kunnen de geschikte onderdelen uit verschillende leerjaren worden gecombineerd.

De lessenserie sluit nauw aan bij de excursies die worden aangeboden door Stichting Carmabi. Het lesmateriaal is ook zonder de educatieve excursies van Carmabi goed te gebruiken.

De methode wordt tweetalig aangeboden..

Aanpak Nos Medio Ambiente

In ieder leerjaar staat een ander thema over onze natuur centraal. Tijdens de educatieve excursies van Carmabi in het Christoffelpark, Savonet en Shete Boka staat in het desbetreffende leerjaar hetzelfde thema centraal.

Als een groep uit een leerjaar deelneemt aan de excursie van Carmabi, is het advies om de excursie tussen les 4 en les 5 van deze lessenserie in te plannen.

Tijdpad

Elke les duurt 10-20 minuten en is door de docent flexibel in te plannen

Groep 3: Reptielen

In groep 3 staan de veel voorkomende reptielen van Curaçao centraal. De kinderen leren ze herkennen en benoemen en krijgen informatie over reptielen in het algemeen.

Leerdoel: De leerlingen kennen 4 soorten reptielen bij naam.
Ze weten dat reptielen eieren leggen, kunnen uitleggen waarom ze koudbloedig zijn en weten wat ze eten.

Lesmateriaal

Het lesmateriaal behorende bij dit thema bestaat uit een praatplaat, memoryspel, werkboekjes voor de leerlingen en een posterserie ter visuele ondersteuning.

Vorbereiding

De werkboekjes dienen voorafgaand aan de eerste les gekopieerd te worden. Elke leerling krijgt zijn eigen werkboekje. Na afloop van de lessenserie, mag de leerling het werkboekje mee naar huis nemen.

Lesoverzicht

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de lessenserie is opgebouwd.

Les 1	Voorkennis activeren	<ul style="list-style-type: none">- Woordweb 'Reptielen'- Werkboekje werkblad 1 maken
Les 2	Introductie Thema 'Reptielen'	<ul style="list-style-type: none">- Praatplaat- Werkboekje werkblad 2 maken
Les 3	Theorie	<ul style="list-style-type: none">- Klassikale theorieles- Werkboekje werkblad 3 maken
Les 4	Werken in duo's (dobbelstenen)	<ul style="list-style-type: none">- Uitleg overige werkbladen- Werkboekje pagina 4 maken
Les 5	Zelfstandige verwerking	<ul style="list-style-type: none">- Werkboek en memoryspel
Les 6	Terugblik	<ul style="list-style-type: none">- Klassikaal bespreken

Advies: plan de excursie van Carmabi voor groep 3 tussen les 4 en les 5 in.

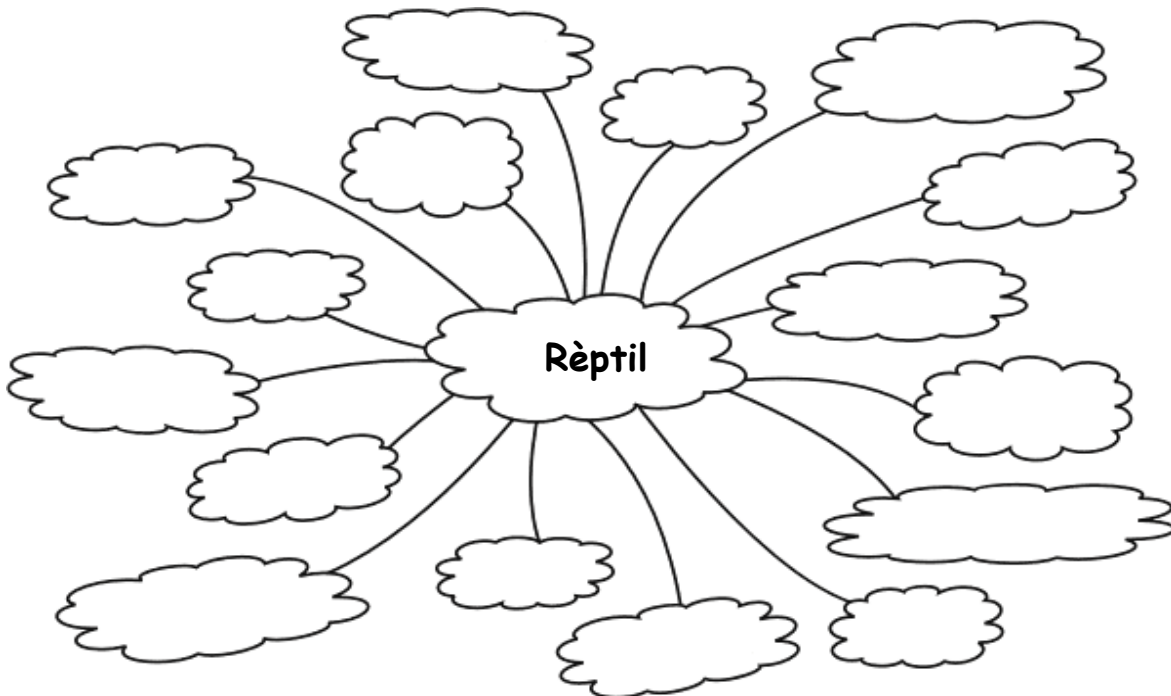
Les 1 Woordweb

Opdracht 1 in het werkboekje van de leerlingen

Een woordweb maken is een gezamenlijk proces. Als juf of meester ben je de schakel tussen de informatie die de kinderen aandragen en de uitwerking in een woordweb. Door vragen te stellen kan je de wisselwerking tussen wat kinderen denken en de opbouw structureren.

Schrijf op het bord in het midden het woord *Reptielen* met een cirkel eromheen. Laat de kinderen om en om een woord noemen waar ze aan denken. Beschrijf of teken de genoemde woorden in het woordweb. Mochten de kinderen geen woorden meer weten vertel dan de info over reptielen onderaan deze blz.

Hier ziet u een voorbeeld van een woordweb.

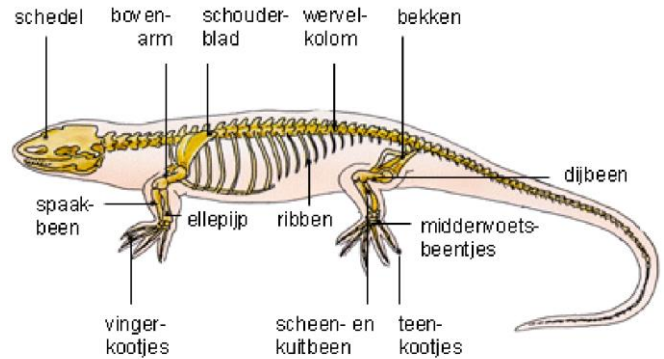

Reptiel betekent kruipend dier. Er zijn heel veel reptielen. Eigenlijk is het woord reptielen een verzamelnaam van een heleboel dieren: slangen, hagedissen, schildpadden en krokodillen. Reptielen zijn allemaal koudbloedig. Ook zijn ze allemaal gewerveld. Dat betekent dat ze allemaal een ruggengraat en andere botten hebben. Er zijn heel veel verschillende reptielen: wel 8700 soorten. Je vindt ze bijna overal ter wereld. Alleen op plekken waar het heel er koud is, zoals op de zuidpool, leven geen reptielen.

Ter afsluiting van deze les mogen de kinderen de reptielen tekenen op werkblad 1.

Les 2 Praatplaat (In de bijlage vindt u een grotere versie van de plaat)

Opdracht 2 in het werkboekje van de leerlingen

Yuana

Wie wel eens in de tuin, op het schoolplein of mondi loopt komt regelmatig een groene 'dinosaurus' tegen. Het dier kan soms wel 1 meter lang worden en heeft grote kammen op de rug.

Onderzoekend kijkt het dier je dan aan, en schud met zijn keelzak in je richting. En dan maakt het zich razendsnel uit de voeten. Je hebt kennis gemaakt met een van de mooiste dieren uit het reptielenrijk: de groene leguaan.

Lichaamsbouw

Omdat leguanen graag in bomen klimmen en ook niet bang zijn om in een grote datu of kadushi te klimmen, om te snoepen van de lekkere vruchtjes, moeten ze goed beschermd zijn tegen de doorns van deze planten. Daarom heeft een leguaan een hele ruwe, grove en dikke huid met een soort schubben erop. Deze is zo stevig dat een doorn er niet doorheen kan prikken zodat de leguaan veilig naar de vruchten kan gaan.

Een leguaan heeft geen stem en kan dus niet praten. Maar door de kop met de keelzak op en neer te bewegen en zijn kam op te zetten kan hij bijvoorbeeld andere waarschuwen.

Het is een heel goede klimmer dankzij de lange achterpoten met scherpe nagels. De voorpoten van de leguaan zijn wat korter en daarom heel goed om hopen mee te graven. Als ze zich snel uit de voeten willen maken, gaan ze heel hoog op hun voorpoten staan en duwen het voorste deel van hun lichaam omhoog. Pijlsnel rennen ze dan weg.

Leguanen kunnen ook heel goed ruiken en vooral goed zien. Met hun ogen kunnen ze kleuren waarnemen. Iets wat veel andere dieren niet kunnen. Ze hebben geen oren aan hun kop zitten, maar wel een soort trommelvlies die geluidstrillingen kunnen opnemen. En zo kunnen ze toch horen.

Welke lichaamsdelen zijn hetzelfde of anders?

Ga staan als wij mensen en leguanen **hetzelfde** lichaamsdeel hebben, blijf zitten als het **anders** is.

bovenarm	nagels	ogen
ribben	keelzak	staart
schubben	haren	schedel

Ter afsluiting van deze les mogen de leerlingen werkblad 2 maken.

Les 3 WIE-WAT-WAAR

Opdracht 3 in het werkboekje van de leerlingen

Voorleesverhaal:

Leguanen leven zowel op de grond als in bomen. Met hun scherpe klauwen kunnen ze zich overal aan optrekken. Het zijn fantastisch goede klimmers, die ook niet bang zijn om levensgevaarlijke sprongen te maken van de tak van de ene boom naar de tak van de andere.

Natuurlijk gaat dat af en toe mis, en dan hoor je een keiharde smak. Heel even blijft de leguaan dan zitten, om bij te komen van de schrik en binnen de kortste keren zit hij weer in een boom. Hoogtevrees kennen deze dieren dus absoluut niet.

De leguaan zit meestal in de toppen van bomen. Dat doet hij niet alleen om te zonnen, maar ook omdat hij zich daar het prettigste voelt.

Hij verstopt zich tussen de bladeren, waartussen hij met zijn groen kleur niet opvalt, en is dan praktisch onzichtbaar voor vijanden zoals katten en roofvogels. Ondertussen vult hij zijn buik met sappige bladeren.

Op sommige plekken op het eiland, zoals bij Shete Boka aan de noordkant, zijn de leguanen niet groen maar donkergrijs. Soms zelfs bijna zwart. Dat komt omdat deze dieren hun hele leven op de rotsen hebben doorgebracht en om zich zo goed mogelijk te beschermen tegen hun vijanden een rotskleur hebben aangenomen. Je ziet ze dan ook bijna niet als je er langs loopt.

Een leguaan ziet er voor een mens zeer afschrikwekkend en angstaanjagend uit, net een draak. Maar het dier is veel kleiner en zwakker dan bijvoorbeeld een kat of een hond.

Erg goed kan hij zich niet verdedigen, want het enige middel dat hij kan gebruiken is zijn staart. Als hij zich in het nauw gedrongen voelt of wordt aangevallen door een vijand zwiept hij met zijn staart alsof het een zweep is.

Soms verdedigt het dier zich ook door te bijten. Vaak stelt zo'n beet niet veel voor omdat een leguaan maar kleine tandjes heeft. Maar veel mensen die zijn gebeten door een leguaan kijken wel drie keer uit voor zo'n dier hun weer te pakken kan nemen. Want een leguanenbeet in je vingers is toch echt geen pretje.

Stel de leerlingen de volgende vragen naar aanleiding van de tekst:

WIE: Over wie gaat het verhaal?

De leerlingen maken een tekening van een leguaan

WAT: Wat doet de leguaan?

De leerlingen maken een tekening van bijvoorbeeld een etende leguaan

WAAR: Waar leeft de leguaan.

*De leerlingen maken een tekening van bijvoorbeeld een boom of
zeekant*

De leerlingen mogen nu zelfstandig werkblad 3 maken.

Les 4 zelfstandig werken

Opdracht 4 en 5 in het werkboekje van de leerlingen

Benodigdheden: Memoryspel, dobbelstenen, potloden en kleurpotloden.

Twee of vier leerlingen spelen het memoryspel. De rest van de groep wordt in 2en gesplitst: één groep start met werkblad 4 en de andere groep begint met werkblad 5. Als de leerlingen klaar zijn met memory, wordt er een nieuw duo aangewezen (die nog niet zijn geweest).

Werkblad 4: Dobbelspel

Twee kinderen hebben dit rekenwerkblad. Ze gooien om de beurt met de dobbelstenen. Ze kleuren op hun blad het vakje met het gegooide aantal. Wie heeft als eerste alle vakjes vol? Dat is de winnaar!

Werkblad 5: Tekening op nummer

Trek een lijn van nummer 1 door tot nummer 40. Ben je klaar kleur de tekening in.

Les 5 zelfstandig werken

Opdracht 6 en 7 in het werkboekje van de leerlingen

Benodigdheden: Memoryspel, dobbelstenen, potloden en kleurpotloden.

Twee of vier leerlingen, die nog niet aan de beurt zijn geweest, spelen het memoryspel. De rest van de groep gesplitst: één groep start met werkblad 6 en de andere groep begint met werkblad 7. Als de leerlingen klaar zijn met memory, wordt er een nieuw duo aangewezen (die nog niet zijn geweest).

Werkblad 6: Het eitje wordt een prachtige leguaan, vind jij de goede weg?

Werkblad 7: Tekening Bloublou

Welke kleuren heeft deze prachtige Bloublou

De leerlingen maken een zo mooi mogelijke tekening van de BlouBlou. Achteraf krijgen de leerlingen de foto van de Bloublou te zien en kunnen de verschillen bekijken.

Les 6 Terugblik

Klassikaal bespreken. Voorbeelden van vragen die aan de leerlingen gesteld kunnen worden zijn:

Wat heb je geleerd?

Wat vond je leuk?

Wat vond je minder leuk?

Wat wil je nog graag leren over dit onderwerp? Hoe ga je dit aanpakken?